

INFORMACJE PRAKTYCZNE

VIA ALPINA

2019

wiecznatulaczka.PL

Szwajcarskie Alpy można zwiedzać na wiele sposobów: z okna panoramicznego pociągu, podczas wycieczek jednodniowych ze stałej bazy bądź ruszając na długą wędrówkę przed siebie. O **długodystansowych trasach dla każdego** pisałam ostatnio, dziś rozważuję Via Alpina na czynniki pierwsze, a dokładnie: na jednodniowe etapy. To gotowy przepis na przygodę lub pomoc w organizacji krótszego wypadu. Zajrzyj jeszcze na **relację z przejścia Via Alpiny**, którą ukończyłam w lipcu 2019.

Via Alpina ma rangę szlaku narodowego. Prowadzi przez 14 przełęczy na dystansie 390 km, a więc wymaga od śmiałka pewnej kondycji fizycznej, zwłaszcza że przewyższenie na niektórych etapach sięga 2000 metrów. Jednakże, pod względem technicznym jest to trasa łatwa – Via Alpina zakwalifikowana jest do tras hikingowych. Jediną trudnością mogą okazać się zalegające płyty śniegu pod wyżej położonymi przełęczami. Via Alpina jest świetnie przygotowana i dostosowana do piechurów nawet z mniejszym doświadczeniem: odcinki prowadzące przepastnym terenem są zabezpieczone, a skaliste miejsca wyposażone w łańcuchy.

Obawiasz się wyzwania? Niepotrzebnie! Dienne etapy zostały tak podzielone, by średnio-zaawansowany turysta pokonał je bez większych problemów. Mało tego, praktycznie do każdego etapu można podjechać kolejką lub autobusem, więc bez problemu można rozłożyć Via Alpina na części bądź zrealizować tylko wybrany fragment. A w razie zmęczenia czy niepogody można skrócić niemal każdy odcinek trasy. Szczegóły w dalszej części wpisu.

VIA ALPINA – INFO OGÓLNE

- **Długość:** 390 km
- **Początek:** Vaduz (a dokładnie wioska Gaflei); początkowy fragment szlaku wiedzie przez Liechtenstein
- **Koniec:** Montreux nad Jeziorem Genewskim
- **Suma podejść:** 23 600 m
- **Suma zejść:** 24 800 m
- **Etapy:** 20 jednodniowych odcinków
- **Poziom:** dla średnio-zaawansowanych
- **Trudności:** szlak jest łatwy, brak tu trudności technicznych, choć mogą zdarzyć się odcinki eksponowane bądź o kruchym podłożu; wyżej w górach może zalegać śnieg; nie brakuje też sporych przewyższeń w ciągu dnia (sięgających 2000 metrów) i to uznaje się za największe wyzwanie na szlaku
- **[Mapka i spis etapów](#)**

OZNAKOWANIE

Via Alpina jest numerem jeden wśród szwajcarskich szlaków długodystansowych i oznakowana jest w terenie tabliczkami z numerem 1. Poza specjalnymi tabliczkami szukajcie zwykłych czerwonych szlaków, dokładnie takich jak w polskich górach. Oznakowanie trasy jest bardzo dobre. Problemy wystąpiły tylko pod przełęczą Surenenpass, gdzie rozległe pola śniegu przykryły ścieżkę wraz ze znakami.

MAPA

Podczas wyjazdu korzystałam z genialnej mapy online (schweizmobil.ch), która dostępna jest także na aplikacji Switzerland Mobility App. Via Alpina jest wgrana w mapę i można łatwo i szybko wyświetlać konkretne etapy. O innych przydatnych apkach przeczytasz we wpisie: [Szlaki długodystansowe w Szwajcarii](#).

INTERNET

Nie ma innej rady, trzeba kupić szwajcarską kartę, bo inaczej koszty Cię dobiją. Ja wybrałam kartę operatora Salt (w salonie na lotnisku w Zurychu) z nielimitowanym internetem. 10-dniowy dostęp do usług kosztuje 20 franków.

GOTÓWKA

Szwajcaria jest nowoczesnym krajem, ale góry rządzą się swoimi prawami. Warto mieć gotówkę, by zapłacić choćby za świeże serki u pasterzy. Nie we wszystkich restauracjach i pensjonatach karta jest akceptowana.

GDZIE SPAĆ PODCZAS WĘDRÓWEK?

POD NAMIOTEM

- Kwestie biwakowania na dziko rozstrzyga się na poziomie kantonu, więc oficjalne prawo może w różnych częściach Szwajcarii stanowić inaczej. Generalnie dopuszcza się biwaki na dziko powyżej granicy lasu, czyli w bardziej wysokogórskich rejonach (na łąkach i w skalnym terenie), o ile zachowa się ciszę i porządek. Takie noclegi traktowane są jako awaryjne, a więc nie powinno się zostawać w danym miejscu dłużej niż 1 noc.
- Na stronie [SAC](#) znajduje się mapka, gdzie na czerwono zaznaczono obszary, na których jest bezwzględny zakaz biwakowania, na żółto tereny, gdzie o pozwolenie na biwak należy pytać właściciela pastwiska bądź gospodarza schroniska górskiego, a na zielono tereny, gdzie bez problemu można rozbić namiot.
- Miejsca, gdzie nie można biwakować są wyraźnie oznaczone stosownymi tabliczkami i tych zakazów należy bezwzględnie przestrzegać. Zakaz biwaku dotyczy stref szczególnie chronionych, rezerwatów przyrody, terenów prywatnych i terenów łowieckich. Jedyne w Szwajcarii park narodowy jest oczywiście w całości objęty zakazem biwakowania.
- Przy Via Alpinie przygotowano 18 miejsc przeznaczonych do biwakowania. Tu znajdziesz [mapkę Via Alpiny z zaznaczonymi polami kempingowymi](#).

Kempingi na trasie Via Alpiny:

- Elm
- Altdorf
- Engelberg
- Meiringen
- Grindelwald
- Kandersteg
- Adelboden

- Lenk
- Gstaad
- Château-d'Oex
- Rochers de Naye (jurty do wynajęcia)

W GÓRSKICH SCHRONISKACH

- Większość noclegów w schroniskach wymaga dużo wcześniejszej rezerwacji, więc tak naprawdę załapanie się na nocleg w schronisku jest kłopotliwe. Na stronie [Swiss Alpine Club](#) znajdziesz listę kontaktową do wszystkich szwajcarskich schronisk (w menu znajduje się zakładka „SAC route portal”, gdzie ów schrony umieszczono na mapie).
- Nocleg w schronisku bez wyżywienia kosztuje pomiędzy 40-70 CHF, klubowicze Alpenverein mają zniżki. Nie wszędzie można płacić kartą, toteż warto mieć przy sobie gotówkę.

Schroniska na trasie Via Alpiny:

- Skihütte Obererbs (pomiędzy Elm a Richetlipass)
- Bärghuis na przełęczy Jochpass (bardzo drogo!)
- Rotstockhütte – pomiędzy Mürren a przełęczą Sefinenfurgge
- Naturfreundehaus Gorneren w Griesalp
- Blüemlisalpütte nad przełęczą Hohtürli

W PENSJONATACH I HOTELACH

Poszczególne etapy szlaków długodystansowych zostały tak rozplanowane, by kończyły się w miejscu, gdzie znajduje się możliwość zarezerwowania noclegu. Generalnie nie ma problemu, by wynająć pokój na jedną noc – Szwajcarzy są bardzo przychylni piechurom. To zdecydowanie najwygodniejsza, ale także najdroższa opcja zwiedzania Szwajcarii. Jak widać, nie ma problemu, by zorganizować wędrowkę budżetowo. Przejście danej trasy można oprzeć o biwaki, co jakiś czas nocując w schronisku czy pensjonacie – by się porządnie zregenerować i doładować wszelkie urządzenia. Kto dysponuje grubszym budżetem, niechaj polega na przytulnych i dobrze ulokowanych kwaterach – tych nie brakuje w całej Szwajcarii.

JEDZENIE

Podczas wędrowki Via Alpiną nie było dnia, bym nie widziała jakiejś restauracji. Największy wybór jest w mijanych miejscowościach, ale i przy szlaku można trafić na jakąś małą knajpkę z domowym jedzeniem. Ze sklepami też nie ma problemu. Może zdarzyć się, że na jakimś odcinku nie uda się zrobić zakupów, bo sklep w danym dniu (bądź w godzinach wieczornych) będzie nieczynny, jednakże z regularnym zaopatrywaniem się na szlaku nie ma problemu. Nie warto dźwigać więcej niż 1-2-dniowego zapasu jedzenia.

Woda w całej Szwajcarii jest zdatna do picia, co oznacza, że z każdego kranu możemy nalać wodę do butelki i cieszyć się wodą smaczniejszą niż kupną. Zresztą, w szwajcarskich sklepach mało jest butelkowych wód. Bo i po co? Przy szlakach lub w centrach miasteczek i wsi spotkacie charakterystyczne wodopoje – z nich także można śmiało czerpać wodę.

EKWIPUNEK

- Wybór noclegów będzie tak naprawdę determinował zawartość plecaka. Jeśli zamierzasz biwakować, to oczywistym jest, że cały majdan nieść będziesz na plecach. Plecak 50-litrowy powinien spełnić swoją rolę i pomieścić sprzęt biwakowy, ciuchy na zmianę, apteczkę, kosmetyczkę oraz jedzenie. Jeśli coś przytróczysz na zewnątrz, to zadbaj o dodatkową ochronę tej rzeczy (zwykła folia załatwi sprawę). Miałam to szczęście, że po Szwajcarii mogłam wędrować z małym plecakiem, podczas, gdy mój bagaż główny transportowany był pomiędzy kolejnymi miejscowościami. Zdecydowałam się zabrać plecak Gregory Jade 33 L.
- Buty. Zabrałam stare zasłużone Meindle Antelao, czyli klasyczne trekkingi za kostkę. Kto woli krótkie obuwie trekkingowe, niechaj śmiało zabiera
- Raków ni raczków nie zabierałam. Łaty śniegu, które przyszło mi pokonywać były rozciapane i spokojnie dało się je przetrawersować z pomocą kijów trekkingowych.
- Przed wyruszeniem na Via Alpinę należy sprawdzić aktualną sytuację śniegową, zwłaszcza w czerwcu lub we wrześniu sytuacja może być trudna – komunikaty ze szlaków znajdziesz na stronach regionów i w informacjach turystycznych.
- Kije trekkingowe należy zabrać obowiązkowo. Ratuują kolana na wielu długasných zejściach.
- Okulary przeciwsłoneczne – obowiązkowo.
- Krem z filtrem.
- Czapka/buff – często zapominamy chronić głowę, a w upalny dzień w Alpach nie trudno o udar słoneczny.
- Kurtka przeciwdeszczowa.
- Polar/cienka puchówka.
- Czołówka z zapasem baterii.

Podsumowując, ubieramy i wyposażamy się tak, jak na tatrzańską wycieczkę latem, a więc musimy być gotowi na upały, deszcz, a także znaczne ochłodzenie.

VIA ALPINA – ETAPY

Niektóre z etapów są długie i wyczerpujące (ze względu na spore przewyższenie), niektóre są krótkie i mogą być połączone z innym etapem. Oczywiście całą trasę można podzielić na zupełnie inne odcinki – wszystko zależy od kondycji piechura, rozplanowania miejsc noclegowych i ilości ułatwień (np. kolejek górskich), z których się skorzysta.

*Podane czasy przy poszczególnych etapach są uśrednionymi czasami, jakie trzeba na ich pokonanie. Nie zawierają przerw na posiłki czy zdjęcia.

*Podane ceny i godziny otwarcia mogą w nowym sezonie ulec zmianie.

ETAP I: VADUZ (GAFLEI) – SARGANS

- **trasa:** Vaduz (Gaflei) – Schalun – Vaduz – Sevelen – Sargans
- **dystans:** 27 km
- **czas:** 7 h 20 min
- **przewyższenie :** 540 m

- **przewyższenie** : 1650 m
- **najwyższy punkt**: Vaduz (Gaflei), 1594 m

Szlak zaczyna się przy wieży widokowej w wiosce Gaflei (1594 m), położonej nad stolicą Liechtensteinu – Vaduz. Ze słonecznego tarasu schodzimy ku Dolinie Renu, przecinamy centrum Vaduz, po czym przekraczamy rzekę, stanowiącą granicę pomiędzy Liechtensteinem a Szwajcarią. Pierwszy etap kończy się w miasteczku Sargans.

Po drodze:

- **Wieża Obserwacyjna w Gaflei** – widoki na dolinę Renu w otoczeniu Alp Szwajcarskich.
- **Schalun** – ruiny średniowiecznego zamku
- **Vaduz** – stolica Księstwa Liechtensteinu ze starówką i średniowiecznym zamkiem.
- **Drewniany most na Renie w Sevelen** – przetrwał jako jedyny z piętnastu w regionie.
- **Sargans** – średniowieczne miasteczko z pięknie położonym zamkiem. W twierdzy dobrze prosperuje muzeum regionalne.

Jak skrócić drogę?

- Do Gaflei można dotrzeć autobusem z Vaduz.

ETAP II: SARGANS – WEISSTANNEN

- **trasa**: Sargans – Mels – Vermol – Schwendi – Weisstannen
- **dystans**: 13 km
- **czas**: 4 h 20 min
- **przewyższenie** : 800 m
- **przewyższenie** : 320 m
- **najwyższy punkt**: Vermol, 1036 m

Drugi etap wędrówki prowadzi przez najdłuższą dolinę w kantonie St. Gallen – Weisstannental. Nie jest to najbardziej porywający odcinek Via Alpiny, ale pozwala cieszyć się przyrodą i sielskimi widokami. W okolicy nie trudno spotkać kozioroźca!

Po drodze:

- **Mels** – zabytkowa zabudowa w centrum miasteczka.
- **Vermol** – przyjemnie położony przysiółek. Można zejść z Via Alpiny na zachód, do uroczego jeziora Chapfen (ok. 30 minut w jedną stronę). Dojście wraz ze spacerem wokół jeziora zajmie łącznie 2 godziny.
- **Tartak we wiosce Weisstannen** – został odnowiony i udostępniony zwiedzającym. Można spróbować regionalnego pieczywa z pieca opalanego drewnem.
- **Mleczarnie** – W okolicy natkniesz się na wiele punktów serwujących świeży ser i produkty mleczne (warto smakować!). Zresztą, przy całej Via Alpinie będzie tego sporo.

ETAP III: WEISSTANNEN – ELM

- **trasa**: Weisstannen – Alp Vorsiez – Alp Walabütz – Foopass – Elm
- **dystans**: 23 km
- **czas**: 8 h
- **przewyższenie** : 1400 m
- **przewyższenie** : 1450 m

- **najwyższy punkt:** Foopass, 2223 m

Etap trzeci przyniesie wreszcie wypasione, wysokogórskie widoki, a to za sprawą wspinaczki na pierwszą przełęcz – Foo, leżącą na granicy dwóch kantonów. Z jednej strony uwagę przykuwa panorama na otoczenie doliny Weisstannen, z drugiej zaś otwierają się widoki na kanton Glarus.

Po drodze:

- **Foopass** – widokowa przełęcz na granicy dwóch kantonów.
- **Sardona** – Arena Tektoniczna Sardona wpisana na listę dziedzictwa UNESCO to miejsce, które jak żadne inne na świecie, ukazuje ruchy górotwórcze. Skalisty szczyt Piz Sardona nosi bliznę na licu tak wyraźną i równą, jakby pochodziła od cięcia gigantycznym nożem. Tzw. Przesunięcie Glarneńskie jest unikatowe i widowiskowe.
- **Chaty pasterskie na polanie Raminer** – ustawione w charakterystyczny sposób, kryją w sobie nowoczesne mini-serowarnie.
- **Elm** – cudnej urody wioska, położona u stóp trzytysięczników.

ETAP IV: ELM – LINTHAL

- **trasa:** Elm – Unter Ämpächli – Hängstboden – Skihütte Erbs – Wichlenmatt – Richetlipass – Linthal
- **dystans:** 24 km
- **czas:** 9 h 10min
- **przewyższenie :** 1650 m
- **przewyższenie :** 2000 m
- **najwyższy punkt:** Richetlipass, 2261 m

Długo podejście na przełęcz Richetli, a potem strome zejście doliną Durnach zostaną wynagrodzone w widokach. Szlak prowadzi przez sypkie łupkowate zbocze oraz strome trawiaste połączenie i z tego względu wymaga wzmożonej uwagi, zwłaszcza w gorszych (deszczowo-śniegowych) warunkach.

Po drodze:

- **Unter Ämpächli (Empächli)** – taras widokowy, na który można dostać się także kolejką linową.
- **Skihütte Obererbs** – schronisko.
- **Erbser Stock** – imponująca grań z równie imponującym pejzażem wokół.
- **Richetlipass** – widokowa przełęcz.
- **Linthal** – typowa alpejska wieś umieszczona w głębokiej dolinie. Na południe od osady znajduje się malowniczy wąwóz Linth.

Jak skrócić drogę?

- Kolejka z Elm Talstation na Ämpächli – kosztuje 11 CHF w 1 stronę. Kursuje od połowy maja do końca października w godzinach 8:30-17:00 (co pół godziny).

ETAP V: LINTHAL – URNERBODEN

- **trasa:** Linthal – Braunwald – Nussbüel – Urnerboden
- **dystans:** 16 km
- **czas:** 5 h 50 min
- **przewyższenie :** 1100 m

- **przewyższenie** : 400 m
- **najwyższy punkt**: Friteren, 1480 m

Lesiste podejście do Braunwald to jedyny nieciekawy fragment tego etapu, bowiem później wędrować będziemy przez niezwykle region Szwajcarii. Przekroczymy granice kantonu Uri i przejdziemy przez największe pastwiska krów w Szwajcarii.

Po drodze:

- **Braunwald** – mały resort położony nad Linthal, wolny od ruchu samochodowego. Sielankowe miejsce na rodzinne wakacje.
- **Największe pastwiska w Szwajcarii** – w okolicy wypasa się aż 1200 krów! Uroczę krajobrazy gwarantowane.
- **Urnerboden** – zlokalizowane na wypłaszczeniu pod przełęczą Klausenpass. Piękne widoki, świeże sery i wszędołybskie zbyrkanie dzwoneczków to kwintesencja wioski.

Jak skrócić drogę?

- Kolejka na Braunwald – kursuje od 5:25 do 23:55, co pół godziny. Koszt to 7,20 CHF w jedną stronę.
- Autobus z Linthal do Urnerboden – aktualne ceny i połączenia sprawdzisz na stronie postbus.ch.

ETAP VI: URNERBODEN – ALTDORF

- **trasa**: Urnerboden – Klausenpass – Urigen – Spiringen – Bürglen – Altdorf
- **dystans**: 27 km
- **czas**: 8 h 10 min
- **przewyższenie** : 950 m
- **przewyższenie** : 1850 m
- **najwyższy punkt**: Klausenpass, 1948 m

Rozległe panoramy w rejonie przełęczy Klausenpass. Później długie zejście przepelnione idyllicznymi obrazkami w stronę doliny Schächental i miasteczka Altdorf – stolicy regionu.

Po drodze:

- **Klausenpass** – od wieków przełęcz stanowi ważne przejście przez góry. I choć przez siodło prowadzi droga, to szlak wytyczono w bezpiecznej odległości od szosy. Przez serpentyny mkną charakterystyczne żółte PostBusy – poznasz je po jeszcze bardziej charakterystycznym trąbieniu.
- **Alpejskie wioski z tradycyjnymi drewnianymi chatami**. Kilka z nich oferuje świeże wyroby z mleka.
- **Dolina Schächental** – nasza trasa obniża się na dno doliny, lecz warto zjechać nieco ze szlaku, by przejść wysoko położonymi łąkami w kierunku Eggbergen. Szlak wynagrodzi nie tylko widokami, ale też chronionymi gatunkami flory i fauny. Łatwo spotkać tu świstaka, lisa, a nawet kozice.
- **Bürglen** – to miejsce urodzenia Wilhelma Tella, o czym przypomina muzeum poświęcone legendarnemu bohaterowi. Ekspozycja mieści się w uroczej wieży. Zresztą, całe miasteczko jest urocze i warte spaceru.
- **Altdorf** – zabytkową starówkę zdobi słynny pomnik Wilhelma Tella. Nad miasteczkiem znajduje się najstarszy klasztor Kapucynów w Szwajcarii.

Jak skrócić drogę?

- Autobus z Urnerboden na Klausenpass – aktualne ceny i połączenia sprawdzisz na stronie postbus.ch.
- Autobus ze Urigen bądź ze Spiringen do Altdorf – jak wyżej.

ETAP VII: ALTDORF – ENGELBERG

- **trasa:** Altdorf – Attinghausen – Brüsti – Surenenpass – Engelberg
- **dystans:** 30 km
- **czas:** 11 h
- **przewyższenie :** 2100 m
- **przewyższenie :** 1500 m
- **najwyższy punkt:** Surenenpass, 2289 m

Brüsti kończy strome i forsowne podejście, otwiera zaś prawdziwą ucztę widokową. Wraz z wysokością ścieżka robi się coraz ciekawsza. Wiedzie przez wąskie granie w towarzystwie skalnych formacji, po czym dźwiga się na przełęcz Surenen. Łagodne zejście przez ukwiecone łąki to szansa na spotkanie ze świstakiem. Trasa kończy się w Engelbergu (w kantonie Obwalden) znanym ośrodkiem sportów zimowych.

Po drodze:

- **Brüsti** – taras widokowy z górnej stacji kolejki.
- **Chräienhörel** – formacje skalne, przez które prowadzi ścieżka graniowa.
- **Surenenass** – z rejonu przełęczy rozciągają się fantastyczne górskie panoramy.
- **Engelberg** – kurort położony u stóp góry Titlis (na taras widokowy wjeżdża obrotowa kolejka), zasłynął jako jeden z największych ośrodków zimowych. Co roku odbywa się tu konkurs skoków narciarskich. Engelberg to także opactwo Benedyktynów ufundowane w XII wieku, wytwórnia serów Klostersglocke (w kształcie klasztornych dzwonów) oraz muzeum regionalne.

Jak skrócić drogę?

- Kolejka z Attinghausen na Brüsti – kursuje co pół godziny (trzeba na miejscu zawiadomić obsługę ze specjalnego telefonu) w godzinach 7:15 – 19:15. Koszt 11 CHF w górę.

ETAP VIII: ENGELBERG – ENGSTLENALP

- **trasa:** Engelberg – Trübsee – Jochpass – Engstlenalp
- **dystans:** 12 km
- **czas:** 5 h
- **przewyższenie :** 1300 m
- **przewyższenie :** 440 m
- **najwyższy punkt:** Jochpass, 2208 m

Popularny odcinek ze względu na kolejki, które wyjeżdżają z Engelbergu na Trübsee oraz Jochpass. Turystów przyciągają nie tylko ułatwienia, ale także świetne widoki, które są wizytówką okolicy. Etap kończy się nad uroczym jeziorem Engstlen. Jeśli dla kogoś ten etap jest za krótki, może go urozmaicić wjazdem kolejką na wysokogórski taras widokowy na górze Titlis.

Po drodze:

- **Trübsee** to popularne miejsce piknikowe, niewielkie jeziorko, po którym można popływać łódką.
- **Jochpass** – przełęcz stanowi nie tylko punkt widokowy ulokowany pod szczytem Titlis, lecz także granicę pomiędzy kantonami Nidwalden i Bern. Popularny cel wycieczek. Na przełęczy funkcjonuje schronisko turystyczne o isticie hotelowych cenach.
- **Engstlenalp** – polana nad jeziorem Engstlen. Ze względu na szczególne walory przyrodnicze okolica została objęta ochroną rezerwatu. Nad jeziorem funkcjonuje uroczy hotel górski z tradycjami. Teren wokół Engstlenalp jest także wykorzystywany w pasterstwie. Krówki chętnie pozują do zdjęć!

Jak skrócić drogę?

- Kolejka z Engelberg do Trübsee – kursuje od 8:30 do 17:00. Bilet w górę to 23 CHF.
- Kolejka z Trübsee na Jochpass – kursuje od 9:00 do 16:30. Bilet w górę kosztuje 13 CHF.
- Kolejka z Jochpass do Engstlenalp – kursuje od 9:30 do 16:15. Koszt to 12 CHF.
- Kolejka z Engelbergu na Titlis i z powrotem (można wysiąść na Trübsee) kosztuje 92 CHF.

ETAP IX: ENGSTLENALP – MEIRINGEN

- **trasa:** Engstlenalp – Tannalp – Planplatten – Reute – Meiringen
- **dystans:** 21 km
- **czas:** 6 h 50 min
- **przewyższenie :** 740 m
- **przewyższenie :** 2000 m
- **najwyższy punkt:** Balmeregghorn, 2240

Jeden z fajniejszych etapów na całej Via Alpinie. Najpierw zdobywamy brzeg jeziora Tannen, położonego na wysokości niemalże 2000 m, potem wdrapujemy się na obłędnie widokową grań, którą będziemy wędrować przez dłuższy czas, aż na taras widokowy Planplatten. Na koniec długaśne, acz niepozbawione ciekawych kadrów, zejście do miasta związanego z Sherlockiem Holmesem.

Po drodze:

- **Tannalp** – niewielka osada usytuowana przy jeziorze Tannensee, które skomunikowane jest (kolejka) z popularnym, rodzinnym ośrodkiem Melchsee-Frutt nad jeziorem Melchsee.
- **Graniówka Balmeregghorn** – nie tylko cudne panoramy, ale też prawdziwe świstakowo. Po prostu raj!
- **Planplatten** – taras widokowy połączony z Meiringen kolejką gondolową.
- **Hasliberg** – kurort położony tuż nad Meiringen. Kursuje tu kolejka z miasta.
- **Meiringen** – Tutaj sir Arthur Conan Doyle spędzał wakacje, tu umieścił słynną scenę pojedynku Sherlocka Holmesa z jego nemezis – Moriartym. Akcja działa się nad **wodospadem Reichenbach**, który można zwiedzać z pomocą stylizowanej kolejki. W miasteczku funkcjonuje muzeum słynnego detektywa (bilet 5 CHF). Lubisz słodczy? Meiringen to także stolica bezy, o czym świadczą liczne cukiernie, specjalizujące się w tym wyrobie.
- **Wąwóz Aare** zaczyna się na obrzeżach Meiringen. To przepiękny wąwóz wyrzeźbiony przez rzekę Aare. Specjalnie przygotowana trasa zwiedzania umożliwia pokonanie wąskiej gardzieli i przeprowadza turystów przez wydrążone w skale tunele. Bilet wstępu do wąwozu kosztuje 9 franków, ale można kupić także bilet łączony (16 franków),

obejmujący wąwóz Aare i kolejkę na wodospad Reichenbach. Wąwóz otwarty jest od kwietnia do końca października w godzinach 8:30-22:00.

Jak skrócić drogę?

- Kolejka z Planplatten (Alpen Tower) do Meiringen kursuje od 8:30 do 16:30. Koszt to 45 CHF. Po drodze kilka stacji przesiadkowych, na których można się zatrzymać.

ETAP X: MEIRINGEN – GRINDELWALD

- **trasa:** Meiringen – Zwirgi – Rosenloui – Grosse Scheidegg – Grindelwald
- **dystans:** 23 km
- **czas:** 7 h 50 min
- **przewyższenie :** 1500 m
- **przewyższenie :** 1100 m
- **najwyższy punkt:** Grosse Scheidegg, 1962 m

Pierwsza atrakcja znajduje się tuż nad Meiringen – to punkt widokowy na wodospad Reichenbach, rozślawniony w książce o Sherlocku Holmesie. Po wyjściu na przełęcz Grosse Scheidegg otwiera się kapitalna panorama na Eiger, Mönch i Jungfrau. Do prześlizgniętej wioski Grindelwald schodzić będziemy w cieniu legendarnej północnej ściany Eigeru.

Po drodze:

- **Wodospad Reichenbach.**
- **Zwirgi** z pięknym widokiem na Meiringen oraz Wetterhorn.
- **Rosenloui** – mała wioska jest bramą do wąwozu, utworzonego przez bystrą, lodowcową wodę. Niesamowity pomnik natury! Wąwóz Gletscherschlucht czynny jest codziennie od 9:00 do 18:00. Bilet kosztuje 8 CHF, a zwiedzanie zajmie około godziny. Nieopodal znajduje się klimatyczny Rosenloui Hotel, który wyróżnia się długą historią. Gościli tu m.in.: Tolstoj, Goethe czy Nietzsche.
- **Grosse Scheidegg** – przełęcz oferuje niezwykle widoki na Grindelwald w otoczeniu trzy- i czterotysięczników.
- **Grindelwald** – niezwyklej urody wioska alpejska położona u stóp Eigeru. Stąd można ruszyć w niezwykłą podróż (przez przełęcz Kleine Scheidegg) na Top of Europe, do najwyższej położonej stacji kolei w Europie. Kolejka jedzie przez tunel wydrążony w północnej ścianie Eigeru aż na przełęcz Jungfraujoch (3454 m), skąd rozpościera się fenomenalna panorama na góry i najdłuższy lodowiec w Alpach. W samym Grindelwaldzie warto zajrzeć do regionalnego muzeum.

Jak skrócić drogę?

- Autobus z Meiringen do Rosenloui – aktualne ceny i połączenia sprawdzisz na stronie postbus.ch.
- Autobus z Grosse Scheidegg do Grindelwald – jak wyżej.

ETAP XI: GRINDELWALD – LAUTERBRUNNEN

- **trasa:** Grindelwald – Alpiglen – Kleine Scheidegg – Wengen – Lauterbrunnen
- **dystans:** 20 km
- **czas:** 6 h 40 min
- **przewyższenie :** 1150 m

- **przewyższenie** : 1400 m
- **najwyższy punkt**: Kleine Scheidegg, 2061 m

Via Alpina wiedzie u podnóży północnej ściany Eigeru na przełęcz Kleine Scheidegg, na której funkcjonuje... spory dworzec kolejowy! Tutaj dojeżdżają kolejki z Lauterbrunnen i Grindelwandu, tu rusza słynny pociąg na Top of Europe. Na przełęczy znajdują się także dwa tradycyjne hotele, z których obserwuje się zmagania na Eiger North Face. Dalej szlak trzyma się linii kolejki, obniżając się dość łagodnie do uroczego Wengen. Potem zakosy sprowadzają nas do kolejnej perełki – Lauterbrunnen.

Po drodze:

- **Kleine Scheidegg** – przełęcz znana jako wrota do Top of Europe.
- **Wengen** – wolny od aut wakacyjny resort położony u podnóża Jungfrau. Alpejskie drewniane chatki z wysokimi górami w tle to wizytówka tego miejsca.
- **Lauterbrunnen** to miejscowość położona w niesamowitej alpejskiej dolinie, otoczonej wysokimi skalnymi ścianami, z których spada aż 72 wodospadów! Największy z nich – Staubbach liczy niemal 300 metrów długości. Warto przejść się ścieżką dnem doliny, w kierunku Stechelbergu (jeździ tam także PostBus).

Jak skrócić drogę?

- Kolej z Grindelwald na Alpiglen kursuje co 30 minut. Koszt to 16 CHF.
- Kolej z Grindelwald na Kleine Scheidegg kursuje co 30 minut. Koszt to 31 CHF.
- Kolej z Kleine Scheidegg do Wengen kursuje co pół godziny. Koszt to 24 CHF.
- Kolej z Kleine Scheidegg do samego Lauterbrunnen kursuje co pół godziny. Koszt to 31 CHF.

ETAP XII: LAUTERBRUNNER – GRIESALP

- **trasa**: Lauterbrunner – Mürren – Rotstockhütte – Sefinenfurgge – Alp Bürgli – Griesalp
- **dystans**: 22 km
- **czas**: 9 h
- **przewyższenie** : 2000 m
- **przewyższenie** : 1400 m
- **najwyższy punkt**: Sefinenfurgge, 2612 m

Z krainy wodospadów kierujemy się ku scenografii do filmu o przygodach Jamesa Bonda. Najpierw musimy pokonać stromy odcinek do Mürren, a potem możemy szukać śladów szpiega w obrębie góry Schilthorn. To wszystko z wyśmienitymi widokami na Eiger, Mönch i Jungfrau. Dalsza część szlaku prowadzi przez mniej turystyczne, a więc i spokojniejsze miejsca, choć wcale nie ustępujące urodą. Mijamy widokowe tarasy Spielbodenalp, schronisko Rotstock, by zdobyć wreszcie przełęcz Sefinenfurgge. Strome zejście obfituje w spektakularne panoramy. Etap kończy się w malowniczo położonej wiosce Griesalp.

Po drodze:

- **Mürren** to najwyżej położona, stale zamieszкана wioska w kantonie. Znajduje się 800 metrów ponad doliną Lauterbrunnen, lecz łatwo pokonać to przewyższenie za pomocą kolejki gondolowej. Owa kolejka ciągnie dalej w stronę góry Birg oraz Schilthorn – cały ten obszar stanowił scenografię do filmu „W tajnej służbie jej królewskiej mości”.
- **Schronisko Rotstock**

- **Sefinenfurgge** – szlak przez przełęcz ubezpieczony jest liną poręczową. Drewniane stopnie pomagają pokonać strome i sypkie zbocze. Poza tym, wiadomka, uczta widokowa.
- **Alp Bürgli** – piękne kadry plus świeże serki.
- **Griesalp** – niesamowitej urody wioska alpejska, za którą otwiera się wysoce atrakcyjny region, wpisany na listę dziedzictwa UNESCO.

Jak skrócić drogę?

- Autobus z Lauterbrunner do Stechelberg i dalej kolejką gondolową do Mürren (11,20 CHF).

ETAP XIII: GRIESALP – KANDERSTEG

- **trasa:** Griesalp – Bundalp – Hohtürli – Blüemlisalphütte – Oeschinensee – Kandersteg
- **dystans:** 17 km
- **czas:** 7 h 10 min
- **przewyższenie :** 1450 m
- **przewyższenie :** 1700 m
- **najwyższy punkt:** Hohtürli, 2777 m

Wielu uważa ten etap Via Alpiny za najbardziej spektakularny. Ścieżka wspina się przez Bundalp na przełęcz Hohtürli, na północy masywu Blüemlisalp, po czym opada ku jednemu z najpiękniejszych jezior górskich w Szwajcarii – Oeschinensee. Trasa jest bardzo zróżnicowana i fascynująca: prowadzi przez zielone alpejskie łąki, skalny świat w rejonie przełęczy, wreszcie dociera pod sam lodowiec, który zdaje się być na wyciągnięcie ręki.

Po drodze:

- **Hohtürli** – najwyżej położona przełęcz na Via Alpinie. Najtrudniejsze miejsce zostało „wyschodkowane” i ubezpieczone liną.
- **Blüemlisalphütte** – schronisko położone ok. 50 metrów nad przełęczą Hohtürli.
- **Oeschinensee** – wyjątkowej urody jezioro jest popularnym celem wycieczek z Kandersteg (gondola), chociaż to szlak od strony przełęczy Hohtürli jest atrakcyjniejszy. Momentami wiedzie eksponowanymi trawersami, aczkolwiek nie ma co się martwić – ścieżka jest bardzo dobrze zabezpieczona.
- **Kandersteg** – bajkowa alpejska wioska z tradycyjnymi drewnianymi chatami. 6 km na północ znajduje się Blausee – niewielkie jezioro o niesamowitych kolorach.

Jak skrócić drogę?

- Kolejka z Oeschinensee do Kandersteg – kursuje od 8:00 do 18:00, we wrześniu i październiku w godzinach 9:00-17:00. Bilet kosztuje 21 CHF.

ETAP XIV: KANDERSTEG – ADELBODEN

- **trasa:** Kandersteg – Alp Alpschele – Bunderchrinde – Adelboden
- **dystans:** 16 km
- **czas:** 6 h 50 min
- **przewyższenie :** 1400 m
- **przewyższenie :** 1250 m
- **najwyższy punkt:** Bunderchrinde, 2385

Opuszczamy uroczę Kandersteg na rzecz ukwieconych polan, ulokowanych pod ostrymi ścianami skalistego masywu Lohner. To miejsce, które upodobały sobie kozice. Następnie wdrapujemy się na przełęcz Bunderchrinde (wysiłek zostanie wynagrodzony zapierającymi dech pejzażami) i przez dolinę Engstligental schodzimy do Adelboden.

Po drodze:

- **Alpbach** – szlak przecina wąwóz utworzony przez rzekę Alpbach.
- **Alp Alpschele** – pastwiska o wyjątkowej urodzie. Dobre miejsce na kosztowanie świeżych wyrobów z krowiego mleka.
- **Bunderchrinde** – formacje skalne koło przełęczy wyglądają, jakby zostały ugryzione przez naprawdę wielkiego łasucha!
- **Adelboden** – znany i lubiany kurort w samym centrum Alp Berneńskich z tradycyjną zabudową. Okolica roi się od atrakcyjnych tras wędrownych.

ETAP XV: ADELBODEN – LENK

- **trasa:** Adelboden – Geilsbüel – Hahnenmoospass – Bühlberg – Lenk
- **dystans:** 14 km
- **czas:** 4 h 30 min
- **przewyższenie :** 700 m
- **przewyższenie :** 1000 m
- **najwyższy punkt:** Hahnenmoospass, 1950 m

Spokojny etap, który zaczyna się od łagodnego podejścia na przełęcz Hahnenmoos. A potem już tylko zejście do Lenk. Sporą część trasy można „pokonać” z pomocą kolejek.

Po drodze:

- **Geilsbrüggli** – przy górnej stacji kolejki znajduje się kilka rustykalnych domków.
- **Hahnenmoospass** – dość komercyjne miejsce, znajduje się tu hotel oraz aeroklub. Ze względu na sprzyjające warunki, przełęcz okupowana jest przez szybowników.
- **Lenk** – kurort położony na krańcu doliny Simmel w cieniu masywu Wildstrubel.

Jak skrócić drogę?

- Kolejka z Adelboden Oey do Bergläger. Koszt to 16 CHF.
- Kolejka z Geils na przełęcz Hahnenmoos. Koszt to 10 CHF.
- Kolejka z przełęczy Hahnenmoos do Lenk Bühlberg. Koszt 10 CHF.
- Autobus z Lenk Bühlberg do Lenk im Simmental – aktualne ceny i połączenia sprawdzisz na stronie postbus.ch.

ETAP XVI: LENK – GSTAAD

- **trasa:** Lenk – Walleg – Trüttlisbergpass – Turbach – Gstaad
- **dystans:** 22 km
- **czas:** 7 h
- **przewyższenie :** 1150 m
- **przewyższenie :** 1150 m
- **najwyższy punkt:** Trüttlisbergpass, 2038 m

Z Lenk wdrapujemy się przez wąwóz na grzbiet Wallegggrabe, na terytorium rysiów. Podchodzimy ku przełęczy Trüttlisberg, położonej w obrębie wapiennego obszaru, naszpikowanego charakterystycznymi zapadliskami i nieckami. Długie zejście Doliną Turbach dostarcza widoków na potężny masyw Les Diablerets, Wildhorn i jezioro Lauenen. Etap kończy się w Gstaad.

Po drodze:

- **Trüttlisbergpass** – z przełęczy rozpościera się szeroka panorama, z jednej strony obejmująca Eiger, z drugiej zaś Rochers de Naye.
- **Gstaad** – to snobistyczny kurort narciarski z długą listą luksusowych hoteli i apartamentów. Na szczęście piechur o mniej zasobnym portfelu też znajdzie zakwaterowanie dla siebie.

Jak skrócić drogę?

- Autobus z Turbach do Gstaad – aktualne ceny i połączenia sprawdzisz na stronie postbus.ch.

ETAP XVII: GSTAAD – L'ETIVAZ

- **trasa:** Gstaad – Wildboden – Col de Jable – L'Etivaz
- **dystans:** 16 km
- **czas:** 6 h 30 min
- **przewyższenie :** 1300 m
- **przewyższenie :** 1200 m
- **najwyższy punkt:** Col de Jable, 1884 m

Po wyjściu na taras widokowy Eggli, rozpoczynamy wędrówkę granią przez Muttehubel na Wilde Bode. Wkrótce docieramy na Col de Jable – przełęcz stanowiącą nie tylko granicę pomiędzy kantonami Bern i Vaud, lecz także granicę językową. W dalszej części wędrówki należy nastawić się na język francuski.

Po drodze:

- **Berghaus Eggli** – taras widokowy z kapitalną panoramą. Można dostać się tu kolejką, lecz tylko zimą.
- **Col de Jable** – przełęcz stanowiąca granicę pomiędzy niemiecko- a francuskojęzyczną częścią Szwajcarii.
- **Tradycyjne drewniane chaty z gontowymi dachami** – po drodze jest ich mnóstwo i są charakterystyczne dla regionu.
- **L'Etivaz** – stolica sera o tej samej nazwie, pierwszego szwajcarskiego sera górskiego, który otrzymał certyfikat AOC. Region jest mocno sfokusowany na pasterstwie i to widać.
- **Lac Lioson** – znajduje się 8 km na południe od L'Etivaz. Przyciąga turystów ze względu na szmaragdową barwę wody.

ETAP XVIII: L'ETIVAZ – ROSSINIÈRE

- **trasa:** L'Etivaz – Les Montèes – Château-d'Oex – Rossinière
- **dystans:** 14 km
- **czas:** 3 h 45 min
- **przewyższenie :** 340 m
- **przewyższenie :** 580 m
- **najwyższy punkt:** Les Montèes, 1090 m

Szlak wiedzie wzdłuż doliny rzeki La Torneresse, do zwężenia w postaci wąwozu Du Pissot. Szlak wychodzi na otwarte tereny, przecina Château-d'Oex i obniża się do Rossinière.

Po drodze:

- **Wąwóz du Pissot**
- **Château-d'Oex** – miasteczko jest centrum baloniarstwa. Może lot nad Alpami będzie idealną nagrodą na finiszu Via Alpiny? Zabytkowa zabudowa zachęca do zwiedzania.
- **Park przyrodniczy Gruyère Pays-d'Enhaut** – znajduje się na terenach kantonu Vaud i Freiburg. Chroni on cenne obszary przyrodnicze, takie jak dolina L'Etivaz czy Pierreuse. Ważną rolę odgrywa tu alpejskie pasterstwo, które odbiło się w krajobrazie i pozostawiło potężne dziedzictwo kulturowe.
- **Rossinière** – malownicza wioska, która wyróżnia się charakterystycznymi drewnianymi domami z niezwykle ozdobnymi fasadami. Najpiękniejszy z nich to Grand Chalet ze 113 oknami! Do spacerów zachęca jeziorko Lac du Vernex.

Jak skrócić drogę?

- Pociąg z Château-d'Oex do Rossinière – kursuje co godzinę. Bilet kosztuje 3,60 CHF.

ETAP XIX: ROSSINIÈRE – ROCHERS DE NAYE

- **trasa:** Rossinière – Col de Sonlomot – Vuichoude d'en Bas – Col de Chaude – Rochers de Naye
- **dystans:** 19 km
- **czas:** 7 h 40 min
- **przewyższenie :** 1900 m
- **przewyższenie :** 820 min
- **najwyższy punkt:** Rochers de Naye, 1974 m

Rossinière opuszczamy przez zabytkowy most, datowany na połowę XVII wieku. Przed nami podejście przez dwie przełęcze: Col de Sonlomot i Col de Chaude. Po drodze nie tylko widoczki na górskie pejzaże, ale też na zaporę sztucznego jeziora Lac de l'Hongrin. A najciekawsze dopiero przed nami! Szlak wiedzie piękną granią na górę Rochers de Naye. Spektakularna panorama obejmuje Jezioro Genewskie oraz łańcuch alpejskich szczytów od Mont Blanc po Eiger.

Po drodze:

- **Col de Solmont** – widokowa przełęcz.
- **Vuichoude d'en Bas** – polana pasterska. Tradycyjne chaty, świnki, krowy, kozy. Mnóstwo oryginalnych kadrów.
- **Rochers de Naye** – popularny cel wycieczek z Montreux. Na szczycie znajduje się stacja kolejki, knajpy, park wspinaczkowy, ogród alpejski i kolonia świstaków. A zimą... Święty Mikołaj! Na szczycie można spać w pokojach turystycznych lub w jurcie. Czujesz ten wschód słońca?

ETAP XX: ROCHERS DE NAYE – MONTREUX

- **trasa:** Rochers de Naye – Glion – Montreux
- **dystans:** 13 km

- **czas:** 4 h 30 min
- **przewyższenie :** 100 m
- **przewyższenie :** 1650 m
- **najwyższy punkt:** Rochers de Naye, 1974 m

Z Rochers de Naye doskonale widać koniec naszej wędrówki. Lecz zanim rozpoczniemy zejście, warto jeszcze raz rzucić okiem na liczne granie – to ostatnia wysokogórska panorama na Via Alpinie. Szlak kieruje się na zachodnią, skalistą grań Rochers de Naye, podciętą sporym urwiskiem. Wrażenia są niesamowite, a wędrówka bezpieczna ze względu na drewniane balustrady. Via Alpina kończy się w Montreux nad jeziorem Genewskim.

Po drodze:

- **Rochers de Naye** – szczyt plus widokowa grań z oszałamiającym widokiem.
- **Montreux** – usytuowane jest na riwierze Jeziora Genewskiego. Bardziej przypomina śródziemnomorski kurort niż górskie miasto. To idealne miejsce na zakończenie długiej wędrówki, bo czyż można wyobrazić sobie lepszy wypoczynek? Woda, góry, palmy, cyprysy. Całość okalają tarasowe winnice, wpisane na listę dziedzictwa UNESCO, a smaczku dodaje fakt, że Montreux to ulubione miejsce artystów i arystokratów. Na południe od miasta znajduje się średniowieczny Château de Chillon – wizytówka miejsca.

Jak skrócić drogę?

- Kolej zębata z Rochers de Naye do Montreux – kursuje raz na godzinę. Bilet kosztuje 35 CHF.

Zajrzyj do wcześniejszych wpisów z tego alpejskiego rajku, może znajdziesz kolejną inspirację na alpejską przygodę:

- [Szlaki długodystansowe w Szwajcarii](#)
- [Via Alpina – relacja z mojego przejścia](#)
- [Dolina Saas – kraina czterotysięczników w kantonie Wallis](#)
- [Region Brig w kantonie Wallis](#)
- [Historyczny Szlak Stockalper](#)
- [Szwajcarskie rekordy i ciekawostki](#)

*Przyjemności na szlakach Szwajcarii!
Madzia*

www.wiecznatulaczka.pl

facebook.com/wiecznatulaczka

instagram.com/wiecznatulaczka

#inLOVEwithSWITZERLAND